

Crítica i denúncia del Model Energètic (Oligopoly)

L'energia, vector satisfactor de les necessitats més indispensables, ha esdevingut un recurs mercantilitzat, i el seu accés no es basa en criteris d'equitat i justícia social i ambiental sinó en criteris lucratius. Tant pel que fa a la generació i distribució d'energia elèctrica, com pel que fa als carburants pel transport, són avui per avui, negocis en mans de poquíssimes empreses l'objectiu final de les quals no és el bé comú, la sostenibilitat, l'eficiència, l'estalvi, la transparència, etc., sinó l'augment permanent, any rere any, dels seus beneficis, cada cop més en contra de tots aquests principis.

La crisi econòmica que estem vivint, propiciada en bona part pel propi esgotament dels recursos fòssils, ha visibilitzat els impactes sobre les persones que té aquesta concepció de l'energia, abocant, només a Catalunya, a més del 13% de la població a viure en situació de pobresa energètica.

Les empreses que controlen el sistema energètic estan totalment vinculades a l'oligopoli financer, responsable i principal beneficiari a la vegada de la crisi econòmica. La conjunció de l'oligopoli energètic amb el financer conforma un lobby amb un pes aclaparador sobre el sistema polític. Una de les proves més contundents d'aquesta influència és el fenomen anomenat de "portes giratòries" pel qual responsables polítics d'alt nivell passen de l'exercici dels seus càrrecs públics, a ser contractats com assessors i/o directius d'aquestes empreses i viceversa. Però també ha quedat palès amb el finançament de campanyes dels partits "del règim", el control dels principals mitjans de comunicació (via publicitat), els lobbys davant els diferents organismes de la Unió Europea, etc.

Aquesta conjunció dels poders financer, energètic i polític conformen un règim inspirat per l'obtenció del màxim lucre possible en contra dels interessos generals de la població i a costa de la sostenibilitat en la gestió dels recursos energètics, el medi i el territori. Pel que fa a l'energia elèctrica a Catalunya l'Oligopoly s'accentua, convertint-se pràcticament en un monopoli a mans d'Endesa/Caixabank.

Els mateixos criteris de benefici econòmic són els que expliquen com és que vivim en un territori amb gran potencial d'aprofitament de fonts energètiques renovables i, en canvi, els recursos que s'utilitzen són d'aquells racons de la Terra que ofereixen una millor relació cost-benefici per a les empreses que els exploten, convertint-nos en un país dependent energèticament. A més, molts costos (monetaris o no) relacionats amb l'extracció d'aquests recursos són externalitzats, i sovint deixen una empremta de contaminació, degradació ambiental, explotació laboral, violència i pobresa als països exportadors.

Aquest sistema es manifesta a més per una oposició aferrissada a qualsevol alternativa que suposi una gestió descentralitzada, transparent, autònoma, a la capacitat de control i decisió de la ciutadania. Aquest és un dels principals factors del boicot constant a les alternatives renovables.

En el context de la crisi econòmica actual i la creixent consciència sobre l'esgotament dels recursos energètics no renovables, va en augment la indignació d'amplis sectors socials envers aquest "status quo". La creixent consciència sobre el "robatori de la factura de la llum" i sobre la connivència política amb aquest robatori ha estat un dels elements més decisius en aquest sentit.

La construcció d'un Nou Model Energètic, doncs, implica l'extensió de la denúncia i la mobilització ciutadana en contra d'aquest sistema actual, transcendint els factors d'indignació ciutadana més immediats, com pot ser el de la factura de la llum, per factors que impliquin una visió més global, a mig i llarg termini, i que visibilitzin les alternatives.

La *Plataforma por un Nuevo Modelo Energético*, per exemple, ha escollit la denúncia legal i la recollida de signatures contra fenomen de "porta giratòria" com una acció concreta en aquest terreny.

L'estratègia d'acció col·lectiva de la Plataforma XXX catalana creiem que hauria d'incloure factors de formació, denúncia i acció ciutadana contra "l'Oligopoly" en les seves diferents vessants, juntament amb les línies formació i acció ciutadana per la construcció d'alternatives per un Nou Model Energètic. En la propera i posteriors trobades de la Plataforma s'hauria d'anar definint aquestes estratègies d'acció col·lectiva.